



# זהר הקדוש

עם ביאור  
הפטר והפסוק

פרשת קדושים • השפעת הדיבור למעלה

במאמר זה יבאר חלקי הכתוב (ויקרא ט ד) 'לא תקלל חרש ולפני עזר לא תתן מכשול, ויראת מאלהיך אני ה' בכמה אופנים. תחילה יבאר שהמקלל את חברו מעורר למעלה על ידי דיבורו מלאכי חבלה, ומתגברים עליו. ואחר כך יבאר גודל מעלת דברי התורה העולים לבניה וממשיכים משם שפע רב בכל העולמות. ויבאר כי תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה, גורם שדברי תורתו אינם עולים למעלה.

**רבי חייא פתח, ואמר קרא אפתריה (ויקרא ט ד) 'לא תקלל חרש ולפני עזר' וגו'. האי קרא במשמעו.**  
**אבל פרשתא דא, בלא, אוליפנא מינה מלין אחרניו, וכלהו תליין דא ברא.**  
**תא חזי, מאן דלייט לתבריה, ואיהו קמיה, ואכסיה ליה, פאלו אושיר דמיה, והא אוקימנא.**

**והאי קרא, דלאו תבריה עמיה, והוא לייט ליה. תהיא מלה סלקא.**  
**דלית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה, דלא אית ליה קלא, תהוא קלא סליק לעילא, וכמה קסטרין מתתפרין עמיה דתהוא קלא, עד דסלקא ואתער אתר דתהומא רבא, במה דאוקמוה. וכמה מתערין עליה דתהוא פר נש. ווי למאן דאפיק מלה בישא מפומיה, והא אוקמוה.**

**'ולפני עזר לא תתן מכשול'. במשמעו.**  
**ואוקמוה, במאן דגרים לאחרא למחטי.**  
**וכן מאן דמחי לבריה רבא.**  
**'ולפני עזר לא תתן' וגו', במאן דלא מטא להוראה, ואורי. דכתיב (משלי ז כו) 'פי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה', והא אעבר משום 'ולפני עזר לא תתן מכשול', בגין דאכשיל ליה לחבריה לעלמא דאתי.**

**דתינין, מאן דאזיל באורח מישר באורייתא, ומאן דאשתדל באורייתא בראיתא, אית ליה חולקא טבא תדיר לעלמא דאתי.**  
**דתהיא מלה דאורייתא דאפיק מפומיה, אזלא ושאטא בעלמא, וסלקא לעילא, וכמה עלאין קדישין מתתפרין ביה מלה, וסלקא באורח מישר. ואתער בעטרא קדישא. ואסתחי**

חבירו לעשות בו שפטים. ווי למאן דאפיק מלה בישא מפומיה - אוי למי שהוציא דיבור רע מפיו, והא אוקמוה - והרי ביארו גודל הרעות המעוררים על האדם המוציא דיבור רע מפיו (זהר ח"ג תרע"ב:).

וממשיך לבאר את המשך הפסוק 'ולפני עזר לא תתן מכשול' בשלושה פירושים. **'ולפני עזר לא תתן מכשול'**. פירושו **במשמעו**, שאסור לשים מכשול לפני אדם עיוור שיתקל וינזק. **ואוקמוה** - וכבר ביארוהו (ראה ע"ז 1), שלא זה נאמר **במאן דגרים לאחרא למחטי** - במי שגורם לאחר לחטוא, **וכן** ביארוהו חז"ל (מ"ק ז.) על **מאן דמחי לבריה רבא** - מי שמכה את בנו הגדול ומביישו בכך, מפני שבכך מכשילו שיעיז פניו כנגדו ויעבור על מצוות כיבוד אב.

ומוסיף, וגם נכלל בפסוק **'ולפני עזר לא תתן מכשול' וגו'**, שמדבר **במאן דלא מטא** - במי שלא הגיע להוראה, **ואורי** - ומורה הוראה. **דכתיב** - שעליו נאמר (משלי ז כו) **'פי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה'**, כיון שעל ידי הוראתו נכשלים רבים אשר נענשים על העוון שנכשלו בו על ידו. **והאי אעבר** - ותלמיד זה עובר משום **'ולפני עזר לא תתן מכשול'**, בגין דאכשיל ליה לחבריה לעלמא דאתי - כיון שעל ידי הוראתו הכשיל את חברו ופגם את נשמתו לעולם הבא.

מאחר שביאר שתלמיד שלא הגיע להוראה ומורה, עובר אל איסור 'לפני עזר לא תתן מכשול' על ידי הוראתו, יפרש כי הוא גורם למכשול גם לתלמידים הלומדים תורה ממנו. ותחילה מקדים לבאר בשבח דברי התורה שעולים לעולמות עליונים, ולפיו יבאר מה נגרם על ידי זה שלא הגיע להוראה.

**דתנינו** - שהרי למדנו, **מאן דאזיל באורח מישר באורייתא** - מי שהולך בדרך ישרה בתורה ודן בלי טעות, **ומאן דאשתדל באורייתא בראיתא יאות** - וכן מי שעוסק בתורה כראוי תמיד, ואינו מתרשל ממנה, הוא **אית ליה חולקא טבא תדיר לעלמא דאתי** - יש לו תמיד חלק טוב לעולם הבא שהוא הבינה.

ומבאר איד עולה דבר התורה לבניה. והטעם שזוכה לאור הבינה הוא, **דההיא מלה דאורייתא דאפיק מפומיה** - כי אותו דבר תורה שהוציא מפיו, **אזלא ושאטא בעלמא** - הולכת ומשוטטת בעולם הזה, **וסלקא לעילא** - ועולה למעלה לשער השמים שהוא שער העולם הרוחני, **וכמה מלאכים עלאין קדישין** - עליונים וקדושים **מתתפרין ביה מלה** - מתחברים עם אותו דבר תורה בעלותו למעלה, **וסלקא באורח מישר** - ובהגיע דבר התורה לשער השמים הוא עולה בדרך ישרה ואינו מתעקם באמצע דרכו לצד החיצונים. **ואתער** - ובתחילת עליית דבר התורה אחר שנכנס בשער השמים בעטרה קדושה, שהיא הארה שהוא מקבל מן המלכות. אחר כך ממשיך דבר וכוון שדבר התורה משתלשל מן התפארת הקשורה עם הבינה, לכן **ואסתחי**

הוא מתערט, בעטרא קדישא - הוא מתערט, אחר כך ממשיך דבר התורה בעלייתו למעלה לספירות עליונות, וכוון שדבר התורה משתלשל מן התפארת הקשורה עם הבינה, לכן **ואסתחי**

**בְּנֵהרָא דְעֻלְמָא דְאֵתִי** - ורוחץ בנהר של עולם הבא, כלומר שהוא מקבל מאור הבינה, **דְּנִגִיד וְנִפְיָק** - שנמשך ויוצא **מַעֲדָן**, שהוא החכמה. **וְאֵתְקַבַּל בֵּיה** - ומתקבל דבר התורה בפנימיות הבינה במקום שהיא מתקשרת עם החכמה, **וְאֵשְׁתַּאֲבַב בְּגִינְהָ** - ואז נשאב דבר התורה במקום התקשרות החכמה והבינה עד שנעשה ממש עצם מעצמותו של בחינה זו.

לאחר שהתבאר להיכן עולים דברי התורה, מבאר את ההשפעות והאורות הנשפעים מדברי התורה שעלו לבינה.

כיון שנעשה דבר התורה ענין אחד עם החכמה והבינה שהם השורש לשש המידות מחדש עד יסוד, הרי נוסף מקור שפע חדש, אשר לכן **וְאֵתְנַטַע סוּחְרַנְיָה דְהַהוּא נִהְרָא** - ומסתעף הנטיעה החדשה שניטעה על ידי דבר התורה סביב לאותו נהר, כלומר שנמשך אור חדש מן הבינה והחכמה אל **אֵילָנָא עֵלְמָה** - האילן העליון, שהוא שש המידות הנזכרות. **וְכִדְיָן נִגִיד וְנִפְיָק נְהוּרָא עֵלְמָה** - ואז נמשך ויוצא אור עליון מן הספירות שנמשך להן אור חדש על ידי דבר התורה, **וְאֵתְעַטַר בֵּיה בְּהַהוּא בְּרַ נֶשׁ כָּל יוֹמָא** - ונמשך ומתעטר באותו אדם שלמד את התורה כל יום, אשר דבר תורתו עורר את השפע הרב לספירות, **כְּמָה דְאֵתְמַר** - כמו שנתבאר כבר במקום אחר.

לאחר שביאר מעלת הלומד תורה, מבאר שאם לומד דבר מוטעה מתלמיד שלא הגיע להוראה ומורה, דוחים את הדבר תורה מבולי הקדושה.

**וּמָאן דְלַעֲי בְּאוּרִינְיָא** - ומי שמתייגע בתורה, **וְלֹא אֵשְׁתַּדַּל בְּהַ בְּאֵרְחַ קְשׁוּט וּבְאֵרְחַ מִישַׁר** - ואינו משתדל שתלמודו יהיה בדרך האמת והישרה, כיון שהוא לומד מפי זה שלא הגיע להוראה ומורה, ומטעמו בדבר הלכה, אז **הַהוּא מְלָה** של תורה, שאיננה תורת אמת, **סְלָקָא וְסַטִי אוּרְחִין** - עולה למעלה בדרכים עקומות, **וְלִית מָאן דִּיתְחַבֵּר בְּהָ - ואין מי שיתחבר עמה, וְכֵלָא דְחִינִין לָה לְבַר** - וכולם דוחים דבר תורה זה מחוץ לקדושה, **וְאֵזִיל וְשָׂאט בְּעֻלְמָא וְלֹא יִשְׁכַּח אֲתַר** - והולך ומשוטט בעולם, ואינו מוצא מקום.

כיון שהתבאר כי דברי תורה שאינם אמת אינם עולים, יבואר לפי זה הכתוב 'ולפני עור לא תתן מכשול'.

**מָאן גְּרִים לִיהַ הַאי** - מי גרם לזה הלומד שלא יעלו דברי התורה שעוסק

בהן לעלות למעלה, **הַהוּא** שלא הגיע להוראה והורה, **דְּסָאֵטִי לִיהַ מְאוּרַח מִישַׁר** - שהיטה את תלמידו שלמד תורה מפיו מן הדרך הישרה, והטעהו בדבר הלכה. וכיון שאין דברי תורתו אמת, **הִדָּא הוּא דְכְּתִיב** - זהו מה שכתוב, **'וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל'**, ומשמעו, שהמורה שלא הגיע להוראה, 'נותן מכשול' 'לפני' תלמידו, שהוא 'עור' בדבר הלכה, משום שדברי התורה שמתייגע עליהם אינם עולים כלל למעלה. **וּבְגִינֵי כֶּף כְּתִיב** - ובגלל כן כתוב, **'וְיִרְאֵת מְאֵלְהִיר אֲנִי ה'**, שיזהר מללמד אם אינו ראוי להורות.

**וּמָאן דְלַעֲי בְּאוּרִינְיָא, וְלֹא אֵשְׁתַּדַּל בְּהַ בְּאֵרְחַ קְשׁוּט וּבְאֵרְחַ מִישַׁר, הַהוּא מְלָה, סְלָקָא וְסַטִי אוּרְחִין, וְלִית מָאן דִּיתְחַבֵּר בְּהָ, וְכֵלָא דְחִינִין לָה לְבַר, וְאֵזִיל וְשָׂאט בְּעֻלְמָא וְלֹא יִשְׁכַּח אֲתַר.**

**מָאן גְּרִים לִיהַ הַאי.** הַהוּא דְסָאֵטִי לִיהַ מְאוּרַח מִישַׁר, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב 'וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשׁוֹל'. וּבְגִינֵי כֶּף כְּתִיב 'וְיִרְאֵת מְאֵלְהִיר' דְּאֲנִי ה'.

**וּמָאן דְתִיאֻוּבְתִיָּה לְמַלְעֵי בְּאוּרִינְיָא, וְלֹא אֵשְׁכַּח מָאן דִּיּוֹלִיף לִיהַ, וְהוּא בְּרַחֲמֵי מוֹתָא דְאוּרִינְיָא, לְעֵי בְּהַ, וּמְנַמְנָם בְּהַ בְּנַמְנֻמָּא דְלֹא יָדַע, כָּל מְלָה וּמְלָה סְלָקָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדֵי בְּהַהוּא מְלָה וְקַבִּיל לָה, וְנַטַע לָה סְחַרְנִיָּה דְהַהוּא נַחְלָא. וְאֵתְעַבִּירוּ מְאֵלִין מְלִין אֵילָנִין רַבְרַבִּין, וְאֵקְרוּן 'עַרְבֵי נַחַל'. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (משלי ה יט) 'בְּאֵהֲבַתְהָ תִשָּׁגָה תְּמִיד'. וְדוֹרְדַּ מְלַכָּא אֲמַר (תהלים פו יא) 'הוֹרְנֵי ה' דְרַבְּרָא אֵתְלַד בְּאֵתְמַד'. וְכְּתִיב (שם כז יא) 'וְנַחְנֵי בְּאֵרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי'.**

**וְדוֹרְדַ מְלַכָּא אֲמַר** (תהלים פו יא) **'הוֹרְנֵי ה'** **דְרַבְּרָא אֵתְלַד בְּאֵתְמַד'**. **וְכְּתִיב** (שם כז יא) **'וְנַחְנֵי בְּאֵרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי'**.

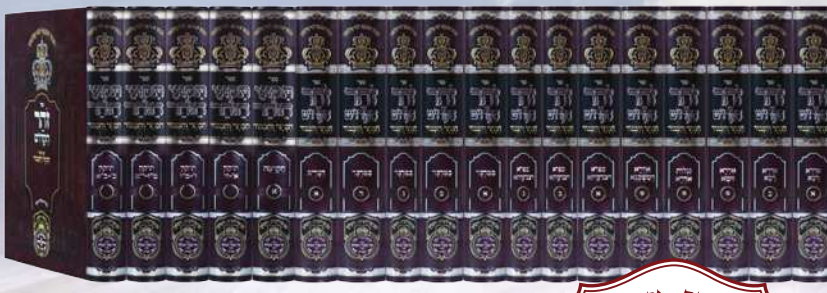
שיעסוק בתורה בדרך ישרה, כדי

מאחר שביאר חומר לימוד דבר תורה של שקר, מוסיף שאם אינו מוצא מי שילמדנו וטועה בדברי תורה, גם כן חביבה תורתו בעיני הקב"ה.

**וּמָאן דְתִיאֻוּבְתִיָּה לְמַלְעֵי בְּאוּרִינְיָא** - ומי שתשוקתו היא לעסוק בתורה, **וְלֹא אֵשְׁכַּח מָאן דִּיּוֹלִיף לִיהַ** - ואינו מוצא מי שילמדנו תורה, **וְהוּא בְּרַחֲמֵי מוֹתָא דְאוּרִינְיָא לְעֵי בְּהַ** - והוא באהבתו את התורה עוסק בה, **וּמְנַמְנָם בְּהַ בְּנַמְנֻמָּא דְלֹא יָדַע** - ומגמגם בה בגמגום משום שאינו יודע לגרוס כראוי ולהבין דברי תורה, אז **כָּל מְלָה וּמְלָה סְלָקָא** - כל תיבה ותיבה עולה למעלה, **וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדֵי בְּהַהוּא מְלָה וְקַבִּיל לָה** - והקדוש ברוך הוא שמח באותו דבר תורה ומקבל אותו, **וְנַטַע לָה סְחַרְנִיָּה דְהַהוּא נַחְלָא** - ונוטע אותו סביב אותו הנחל שהוא הבינה הנמשכת מן החכמה, ומגין עליו מן החיצונים. **וְאֵתְעַבִּירוּ מְאֵלִין מְלִין אֵילָנִין רַבְרַבִּין** - ונעשים מדיבורים אלו אילנות גדולים, **וְאֵקְרוּן - ונקראים 'עַרְבֵי נַחַל', כיון שהם כערבות שאינם עושים פירות. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב** (משלי ה יט) **'בְּאֵהֲבַתְהָ תִשָּׁגָה תְּמִיד'**, כלומר, אפילו אם אתה שוגג ומגמגם בדברי תורה, אם אתה עוסק מתוך אהבת התורה, תעשה כן תמיד, כיון שגם דברי תורה אלו עולים למעלה.

ומוסיף, **וְדוֹד מְלַכָּא** - וגם דוד המלך **אֲמַר** והתפלל לפני הקדוש ברוך הוא (תהלים פו יא) **'הוֹרְנֵי ה' דְרַבְּרָא אֵתְלַד בְּאֵתְמַד'** - שיעסוק בתורה בדרך האמת, **וְכְּתִיב** - ועוד כתוב (שם כז יא) **'וְנַחְנֵי בְּאֵרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי'** - שדברי תורתו יעלו השמימה בדרך ישרה.

**נפשי צמאה לדעת כל רז סודך**



**זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים**

